

369e concert
woensdag 11 november
2015
20.00 uur

Sitkovetsky Trio

Alexander Sitkovetsky,
viol
Richard Harwood, *cello*
Wu Qian, *piano*

**Grote-Zaal
Deventer
Schouwburg**

PROGRAMMA

Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Trio voor piano, viool en cello nr. 2 in
e kl. t. op. 92 (1892)

Allegro ma non troppo

Allegretto

Andante con moto

Grazioso, poco Allegro

Allegro

Maurice Ravel (1875-1937)

Trio voor piano, viool en cello in
a kl. t. (1914)

Modéré

Pantoum, Assez vif

Passacaille, Très large

Final, Animé

PAUZE

Antonin Dvořák (1841-1904)

"Dumky"

voor piano, viool en cello op. 90 (1891)

I. Lento maestoso - Allegro vivace quasi
doppio movimento - Tempo 1 -
Allegro molto (e kl. t.)

II Poco adagio - Vivace non troppo -
Poco adagio - Vivace (cis kl. t.)

III Andante - Vivace non troppo -
Andante - Allegretto- Meno mosso
(A gr. t.)

IV Andante moderato (quasi tempo di
marcia)- Allegretto scherzando-
tempo 1 -Allegro -Tempo 1 (d kl. t.)

V Allegro- Meno- Tempo 1- Meno
mosso- Più mosso (Allegro) (Es gr. t.)

VI Lento maestoso- Poco più mosso-
più mosso- Vivace, quasi doppio
movimento- Lento- Un poco meno
mosso - Poco meno- Meno- Vivace
(c kl. t.)

Het **Sitkovetsky Trio** werd in 2007 opgericht door Alexander Sitkovetsky, Wu Qian en de cellist Leonard Eisenbroich. De drie musici studeerden allen aan de Britse Yehudi Menuhin School. In het seizoen 2014-15 werd Richard Harwood de nieuwe cellist van het trio. Hij heeft eveneens een indrukwekkende carrière opgebouwd als solist en kamermuzikspeler. Sinds de oprichting heeft het ensemble zich ontwikkeld tot één van de meest vooraanstaande pianotrio's van deze tijd. Het ontving talrijke prijzen en lovende kritieken. Het Sitkovetsky Trio trad op in belangrijke concertzalen in geheel Europa, inclusief het Amsterdamse Concertgebouw. In 2013 ondernam het trio een zeer succesvolle tournee door China, met concerten in o.a. Beijing en Shanghai. Een andere recente tournee voerde hen door Australië. In 2015 zijn twee concertreizen door de USA gepland. De eerste cd-opname van het Sitkovetsky Trio, met composities van Dvořák, Smetana en Suk, is door de pers zeer goed ontvangen. 'Limelight Magazine' van 17 april 2014 bericht hierover: '... they play like angels and their ensemble work is spot-on. This is a trio which is going to scale the heights'.

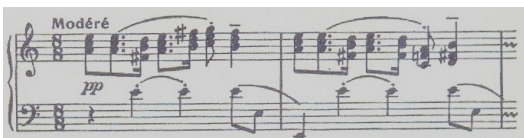
Camille Saint-Saëns moet één van de grootste wonderkinderen ooit zijn geweest met een onmeetbaar hoog IQ. Op driejarige leeftijd kon hij lezen en schrijven en componeerde hij al. Op zijn vijfde analyseerde hij Mozart's Don Giovanni, op zijn zevende las hij Latijn en verdiepte hij zich in botanie, vlinderkunde en geologie. Zijn geheugen was fenomenaal: alles wat hij had gelezen onthield hij en op zijn tiende speelde hij uit het hoofd grote werken van Händel, Bach, Mozart en alle 32 sonates van Beethoven. Hij ontwikkelde zich tot een groot pianist, organist en dirigent. Bovendien wist hij alles over sterrenkunde, verdiepte hij zich in archeologie en publiceerde hij een boek over de dichtkunst. Aanvankelijk leek hij, evenals Schumann, Liszt en Wagner, een 'vernieuwer' te kunnen worden; hij stimuleerde uitvoeringen van *Tannhäuser* en *Lohengrin* in Parijs. Met zijn 1e pianotrio (1863) had hij veel succes, maar toen hij datzelfde jaar voor de 2e keer meedong naar de Prix de Rome werd hij wederom afgewezen. In 1871 was hij de belangrijkste stimulator bij de oprichting van de 'Société

Nationale de Musique' waarmee de Franse muziek, na de verloren oorlog tegen Duitsland, weer op de internationale kaart kwam te staan. Toen hij in 1891 zijn 2e pianotrio componeerde was het muziekland- schap met componisten als Mahler, Strauss en Debussy, ingrijpend veranderd en ging men Saint-Saëns beschouwen als conservatief, maar hij kon niet anders dan zichzelf blijven en hij bleef een groot componist die tot op hoge leeftijd zeer goede muziek heeft geschreven. Is zijn 1e pianotrio een voornamelijk fris en bruisend werk, het 2e is eerder donker en ernstig van karakter met vele subtiele trekjes.

Al in 1908 vatte **Ravel** het plan op een pianotrio te schrijven en toen een vriend jaren later vroeg hoe het met dit plan was gesteld antwoordde de componist: 'Mijn trio is klaar, alleen de thema's ontbreken nog...' Hieruit blijkt het gewicht dat Ravel toekende aan de structuur van zijn composities.

Voorjaar 1914 werkte Ravel af en toe, meestal in zijn buitenhuis in het Franse Baskenland, zijn geboortestreek, aan zijn trio dat hij op 7 augustus, kort na het uitbreken van WO I, voltooide. De thema's van het eerste deel zijn gebaseerd op Baskische volksmelodieën; de 'zortziko' staat model voor het onregelmatig metrum

(3-3-2 of 3 - 2 - 3) waarmee het werk

aanvangt, een statige ietwat melancholieke dans. Een intiem tweede thema ('plus lent') wordt ingezet door de viool. Er volgt een uitgebreide doorwerking, het deel eindigt verstild.

Het tweede deel is qua structuur gebaseerd op een Maleise dichtvorm, de 'pantun', die door Franse dichters (o.a. Baudelaire en Victor Hugo) werd toegepast: van een uit kwatrijnen bestaand gedicht is de tweede en vierde regel van het voorgaande couplet steeds gelijk aan de eerste en derde regel van het volgende. Dit is niet goed hoorbaar, Ravel hanteert dit gegeven nogal vrij. De luisteraar kan dit deel beter opvatten als een Scherzo, waarin de componist fantasievol omgaat met drie korte thema's, en een Trio waarin de piano een breed gezongen liedthema laat horen, om-

1
De 3 the-
ma's van
Pantoun
2

'Trio'

speeld door de strijkers, waarna de rollen worden omgedraaid.

In het derde deel grijpt Ravel terug op een lied - cq dansvorm die zijn oorsprong heeft in Spanje

rond 1600 en al snel ook in Frankrijk en Italië weerklank vond, de Passacaglia (*Pasar* = wandelen, *calle* = straat). Dit is een lied waarop wordt gewandeld, ofwel een loopdans. De term was lange tijd nauw verweven met de gitaarmuziek. Tegenwoordig is deze het best te omschrijven als een stuk waarbij een bas thema van gewoonlijk 8 maten, in 3/4 maat, steeds wordt herhaald en waarboven variaties worden gemaakt. Van dit laatste is bij de Passacaille in dit trio nauwelijks sprake, de baslijn varieert wel. Maar het is vooral de harmonische kleuring die de magie van dit deel oproept.

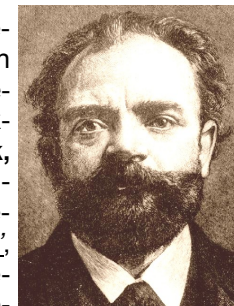

In de beweeg-
lijke Finale
wisselen de
oneven maat-
soorten, 5/4
en 7/4, elkaar

af en herleeft de 'Baskische' sfeer uit het eerste deel.

Het woord 'Dumka' (mvd. Dumky) is afkomstig uit Oekraïne en betekent letterlijk 'gedachte'. Het is oorspronkelijk het verkleinwoord van 'duma', dat staat voor een epische ballade met een melancholieke inhoud. De Dumka heeft een belangrijke plaats in de Slavische volksmuziek en je zou deze kunnen vergelijken met de Portugese Fado of met de Blues van de

negerslaven in Amerika. Meerdere componisten, o.a. Liszt en Tsjaikovski, hebben dumky gecomponeerd, maar de belangrijkste, wat dit betreft, is **Dvořák**, die deze vorm in meerdere composities heeft gebruikt. De belangrijkste hiervan is 'Dumky', door de componist zelf zo genoemd; geen pianotrio in traditionele zin dus, maar een reeks van zes dumky. Oorspronkelijk heeft een dumka altijd een laag tempo, maar in dit werk houdt Dvořák zich daar helemaal niet aan. Mede door de vele tempowisselingen wordt de muziek spannend en blijft de aandacht geboeid. De vijfde dumka heeft een overwegend hoog tempo. Hoewel de toonrelaties in alle zes dumky sterke overeenkomst vertonen, werkt dit toch geen monotonie in de hand; dit probleem heeft Dvořák opgelost door voor elke dumka een andere toonsoort te kiezen. Door de tintelende ritmiek en de meeslepende thema's is 'Dumky' een werk vol aanstekelijke speelsvreugde. De première vond plaats in Praag op 11 april 1891 met de componist aan het klavier tijdens een concert dat werd gegeven ter gelegenheid van het eredoctoraat dat de 'Karlsuniversität Prag' hem had toegekend. Vervolgens nam Dvořák zijn 'Dumky' begin 1892 mee op zijn afscheids tournee voor zijn vertrek naar Amerika: het werd en het bleef een daverend succes.

Volgende concert:
Maandag 14 december 20.00 uur
Rosanne Philippons, viool
Julien Quentin, piano

Beethoven, sonate op.12 nr. 1
Bach, Adagio en Fuga BWV 1001, vioolsolo
Szymanowski, Nocturne en Tarantelle
Brahms, sonate op. 100
Stravinsky, Chanson russe
Ravel, Tzigane

19 u: Inleiding Guus van Es

programmatoelichtingen en
recensies:
www.karmmuziek-deventer.nl